

## KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2018/762

2018 m. kovo 8 d.

**kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/798 nustatomi su saugos valdymo sistemų reikalavimais susiję bendrieji saugos būdai ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 1158/2010 ir (ES) Nr. 1169/2010**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos <sup>(1)</sup>, ypač į jos 6 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdama į 2017 m. kovo 9 d. gautą Europos Sąjungos geležinkelių agentūros Rekomendaciją ERA-REC-115-REC dėl atitikties vertinimo bendrųjų saugos būdų ir priežiūros bendrųjų saugos būdų persvarstymo,

kadangi:

- (1) bendruosiuose saugos būduose (BSB) apibūdinama, kaip vertinami saugos lygiai ir ar pasiekti saugos tikslai, taip pat atitiktis kitiems saugos reikalavimams;
- (2) pagal Direktyvos (ES) 2016/798 6 straipsnio 5 dalį BSB turi būti reguliariai patikslinami, atsižvelgiant į įgytą jų taikymo patirtį ir bendrą geležinkelių saugos raidą, taip pat siekiant visuotinai užtikrinti saugą ir kai racionalių požiūriu tai praktiškai įmanoma – nuolatos ją didinti;
- (3) 2016 m. rugsėjo 1 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu <sup>(2)</sup> Komisija pagal Direktyvos (ES) 2016/798 6 straipsnio 2 dalį įgaliojo Europos Sąjungos geležinkelių agentūrą (toliau – Agentūra) persvarstyti Komisijos reglamentus (ES) Nr. 1158/2010 <sup>(3)</sup>, (ES) Nr. 1169/2010 <sup>(4)</sup> ir (ES) Nr. 1077/2012 <sup>(5)</sup>. 2017 m. kovo 9 d. Agentūra, vykdydama Komisijos įgaliojimą, pateikė savo rekomendaciją kartu su konsultacijų su nacionalinėmis saugos institucijomis, socialiniais partneriais ir vartotojais rezultatų ataskaita ir iš dalies pakeistų BSB, kurie turėtų būti priimti, poveikio vertinimo ataskaita. Komisija išnagrinėjo Agentūros rekomendaciją, siekdama įsitikinti, kad įgaliojimas yra įvykdytas, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2016/798 6 straipsnio 4 dalyje;
- (4) saugos valdymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojai savo verslo tikslų siektų saugiai. Siekiant padidinti bendrą organizacijos veiklos efektyvumą ir sumažinti sąnaudas, o kartu sujungti visais organizacijos lygmenimis dedamas pastangas, saugos valdymo sistema dažnai integruojama su kitomis valdymo sistemomis. Tuo tikslu naudojama bendra ISO aukšto lygio struktūros <sup>(6)</sup> sistema ir taip saugos valdymo sistemos reikalavimai funkciškai grupuojami, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsnyje. Ši sistema savo saugos valdymo sistemą kuriančioms, įgyvendinančioms, taikančioms ir nuolat tobulinančioms geležinkelio įmonėms ir infrastruktūros valdytojams padeda suprasti ir taikyti procesais grindžiamą metodą;
- (5) gavęs bendrą saugos sertifikatą arba saugos leidimą, pareiškėjas turėtų ir toliau naudoti savo saugos valdymo sistemą, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsnyje;
- (6) siekiant užtikrinti saugų ir efektyvų geležinkelių eksploatavimą, vienas svarbiausių veiksnių yra žmogaus elgesys. Jei laikoma, kad viena iš avarijos ar rikto priežasčių buvo žmogaus elgesys, gali būti, kad tą elgesį paveikė

<sup>(1)</sup> O L L 138, 2016 5 26, p. 102.

<sup>(2)</sup> 2016 m. rugsėjo 1 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo Europos Sąjungos geležinkelių agentūra įgaliojama persvarstyti atitikties vertinimo bendruosius saugos būdus ir priežiūros bendrąjį saugos būdą ir kuriuo panaikinamas Įgyvendinimo sprendimas C(2014) 1649 final (C(2016) 5504 final).

<sup>(3)</sup> 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1158/2010 dėl bendrojo saugos būdo, skirto įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų geležinkelių saugos sertifikatui gauti (O L L 326, 2010 12 10, p. 11).

<sup>(4)</sup> 2010 m. gruodžio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1169/2010 dėl bendrojo saugos būdo, skirto įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų įgaliojimams geležinkelių saugos srityje gauti (O L L 327, 2010 12 11, p. 13).

<sup>(5)</sup> 2012 m. lapkričio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1077/2012 dėl priežiūros, kurią, išdavusios saugos sertifikatą arba saugos įgaliojimą, vykdo nacionalinės saugos institucijos, bendrojo saugos būdo (O L L 320, 2012 11 17, p. 3).

<sup>(6)</sup> ISO/IEC direktyvos, 1 dalis, konsoliduotas 2016 m. papildymas, SL priedas, 2 priedėlis.

organizaciniai veiksniai, pvz., darbo krūvis ar darbo aplinka, taigi pablogėjo žmogaus veiklos efektyvumas ir pasunkėjo tos avarijos ar rikto padariniai. Todėl itin svarbu, kad geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojai saugos valdymo sistemoje laikytųsi sisteminio požiūrio remti žmogaus veiklos efektyvumą ir valdyti žmogiškuosius ir organizacinius veiksnius;

- (7) tai, kaip organizacijoje suvokiama ir vertinama sauga ir kaip jai teikiama pirmenybė, atspindi tikrąjį išipareigojimą užtikrinti saugą visais organizacijos lygmenimis. Todėl svarbu ir tai, kad geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojai nustatytų, kokie veiksmai ir elgesys gali formuoti teigiamą saugos kultūrą ir per savo saugos valdymo sistemą skatintų šią tarpusavio pasitikėjimo, pasikliovimo ir mokymosi kultūrą, kurioje darbuotojai skatinami pranešti apie pavojingus atvejus, teikti su sauga susijusią informaciją ir taip prisidėti prie saugos didinimo;
- (8) saugos valdymo sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad Tarybos direktyva 89/391/EEB <sup>(1)</sup> ir jos atitinkamos atskiros direktyvos yra visiškai taikomos geležinkelių statybos, eksploatavimo ir priežiūros darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai. Ja išduodančiai institucijai nenustatoma jokių papildomų pareigų ar užduočių, išskyrus patikrinimą, ar paraiškos išduoti bendrą saugos sertifikatą arba saugos įgaliojimus teikėjas atsižvelgė į riziką sveikatai ir saugai. Tačiau valstybės narės paskirtos kitos kompetentingos institucijos vis tiek gali būti įpareigosotos patikrinti, ar laikomasi Direktyvos 89/391/EEB;
- (9) kai tinkama, saugos valdymo sistemoje turėtų būti atsižvelgta į galimą papildomą riziką, susijusią su pavojingųjų krovinių vežimu geležinkeliais, taigi ir į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/68/EB <sup>(2)</sup>;
- (10) reglamentai (ES) Nr. 1158/2010 ir (ES) Nr. 1169/2010 taps nebeaktualūs, todėl jie turėtų būti pakeisti šiuo reglamentu;
- (11) kalbant apie saugos sertifikatus, iš Direktyvos (ES) 2016/798 10 straipsnio 15 dalies matyti, kad nacionalinė reguliavimo institucija gali reikalauti, kad saugos sertifikatas būtų patikslinamas įvykus esminiams saugos reguliavimo sistemos pokyčiams. Pakeitimai, padaryti Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsniu ir šiuo reglamentu, nors aktualūs ir svarbūs, nėra esminiai. Todėl saugos sertifikatams, išduotiems pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/49/EB <sup>(3)</sup>, Reglamentas (ES) Nr. 1158/2010 turėtų būti taikomas iki jų galiojimo pabaigos datos. Dėl tos pačios priežasties reikia atidėti ir Reglamento (ES) Nr. 1158/2010 panaikinimo datą iki paskutinės laikotarpio, kuriuo nacionalinės saugos institucijos vis dar gali jį taikyti priežiūros tikslais, dienos. Be to, pagal Direktyvą (ES) 2016/798, galiojantiems saugos sertifikatams ir toliau taikoma Direktyva 2004/49/EB, kuria buvo grindžiamas Reglamentas (ES) Nr. 1158/2010;
- (12) kalbant apie saugos leidimus, iš Direktyvos (ES) 2016/798 12 straipsnio 2 dalies antros pastraipos matyti, kad nacionalinė reguliavimo institucija gali reikalauti, kad saugos įgaliojimai būtų persvarstomi įvykus esminiams saugos reguliavimo sistemos pokyčiams. Pakeitimai, padaryti Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsniu ir šiuo reglamentu, nors aktualūs ir svarbūs, nėra esminiai. Todėl saugos leidimams, išduotiems pagal Direktyvą 2004/49/EB, Reglamentas (ES) Nr. 1169/2010 turėtų būti taikomas iki jų galiojimo pabaigos datos. Dėl tos pačios priežasties reikia atidėti ir Reglamento (ES) Nr. 1169/2010 panaikinimo datą iki paskutinės laikotarpio, kuriuo nacionalinės saugos institucijos vis dar gali jį taikyti priežiūros tikslais, dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

#### 1 straipsnis

#### Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomi su geležinkelio įmonių ir infrastruktūros valdytojų saugos valdymo sistemų reikavimais susiję bendrieji saugos būdai (BSB), kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2016/798 6 straipsnio 1 dalies f punkte.
2. Šis reglamentas taikomas bendriems saugos sertifikatams ir saugos leidimams, išduotiems pagal Direktyvą (ES) 2016/798.

<sup>(1)</sup> 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

<sup>(2)</sup> 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais (OL L 260, 2008 9 30, p. 13).

<sup>(3)</sup> 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva) (OL L 164, 2004 4 30, p. 44).

## 2 straipsnis

**Apibrėžtis**

Šiame reglamente saugos sertifikavimo įstaiga – įstaiga, atsakinga už bendro saugos sertifikato išdavimą, t. y. Agentūra arba nacionalinė saugos institucija.

## 3 straipsnis

**Su geležinkelio įmonėmis susiję saugos valdymo sistemų reikalavimai**

Geležinkelio įmonės sukuria savo saugos valdymo sistemas pagal I priede nustatytus reikalavimus.

Taikomųjų programų vertinimo ir priežiūros tikslais tie saugos valdymo sistemų reikalavimai taikomi pagal Direktyvos (ES) 2016/798 10 straipsnį išduotiems bendriems saugos sertifikatams.

## 4 straipsnis

**Su infrastruktūros valdytojais susiję saugos valdymo sistemų reikalavimai**

Infrastruktūros valdytojai sukuria savo saugos valdymo sistemas pagal II priede nustatytus reikalavimus.

Taikomųjų programų vertinimo ir priežiūros tikslais tie saugos valdymo sistemų reikalavimai taikomi pagal Direktyvos (ES) 2016/798 12 straipsnį išduotiems saugos leidimams.

## 5 straipsnis

**Panaikinimas**

Reglamentai (ES) Nr. 1158/2010 ir (ES) Nr. 1169/2010 panaikinami 2025 m. birželio 16 d.

## 6 straipsnis

**Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Nuo 2019 m. birželio 16 d. jis taikomas tose valstybėse narėse, kurios Agentūrai ir Komisijai nėra pateikusios pranešimo pagal Direktyvos (ES) 2016/798 33 straipsnio 2 dalį. Nuo 2020 m. birželio 16 d. jis taikomas visose valstybėse narėse.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2018 m. kovo 8 d.

*Komisijos vardu*

*Pirmininkas*

Jean-Claude JUNCKER

## I PRIEDAS

**Su geležinkelio įmonėmis susiję saugos valdymo sistemų reikalavimai****1. ORGANIZACIJOS KONTEKSTAS****1.1. Organizacija:**

- a) apibūdina savo veiklos rūšį, apimtį ir vietą;
- b) nustato, kokius didelius pavojus saugai kelia jos geležinkelių eksploatavimo veikla, nepaisant to, ar veiklą vykdo pati organizacija, ar organizacijos kontroliuojami rangovai, partneriai arba tiekėjai;
- c) nustato saugos valdymo sistemai svarbias suinteresuotąsias šalis (pvz., reguliavimo institucijos, valdžios institucijos, infrastruktūros valdytojai, rangovai, tiekėjai, partneriai), įskaitant ne geležinkelių sistemos suinteresuotąsias šalis;
- d) nustato ir remia teisinius ir kitus su sauga susijusius c punkte nurodytų suinteresuotųjų šalių reikalavimus;
- e) užtikrina, kad kuriant, įgyvendinant ir nuolat taikant saugos valdymo sistemą būtų atsižvelgta į d punkte nurodytus reikalavimus;
- f) apibūdina saugos valdymo sistemos taikymo sritį, nurodydama, kurią verslo veiklos dalį ji apima arba ne, ir atsižvelgdama į d punkte nurodytus reikalavimus.

**2. VADOVAVIMAS****2.1. Vadovavimas ir įsipareigojimas****2.1.1. Savo vadovavimą ir įsipareigojimą sukurti, įgyvendinti, nuolat taikyti ir tobulinti saugos valdymo sistemą vyresnioji vadovybė įrodo taip:**

- a) prisiima bendrą atskaitomybę ir atsakomybę už saugą;
- b) užtikrina, kad įvairių organizacijos lygmenų vadovybė, vykdydama savo veiksmus ir palaikydama ryšius su darbuotojais ir rangovais, būtų įsipareigojusi užtikrinti saugą;
- c) užtikrina, kad saugos politika ir saugos tikslai būtų nustatyti, suprantami ir suderinami su strategine organizacijos kryptimi;
- d) užtikrina saugos valdymo sistemos reikalavimų integravimą į organizacijos verslo procesus;
- e) užtikrina saugos valdymo sistemai būtinus išteklius;
- f) užtikrina, kad saugos valdymo sistema būtų veiksminga organizacijos keliamai saugos rizikai valdyti;
- g) skatina darbuotojus remti saugos valdymo sistemos reikalavimų laikymąsi;
- h) skatina nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą;
- i) užtikrina, kad į saugą būtų atsižvelgiama nustatant ir valdant organizacijos verslo riziką, ir aiškina, kaip bus pripažįstama ir sprendžiama saugos ir kitų verslo tikslų prieštarą;
- j) puoselėja teigiamą saugos kultūrą.

**2.2. Saugos politika****2.2.1. Vyresnioji vadovybė parengia dokumentą, kuriame apibūdinama organizacijos saugos politika ir kuris:**

- a) yra tinkamas atsižvelgiant į organizacijos tipą ir geležinkelių eksploatavimo veiklos apimtį;
- b) patvirtinamas organizacijos generalinio direktoriaus (arba vyresniosios vadovybės atstovo (-ų));
- c) aktyviai įgyvendinamas, apie jį pranešama ir užtikrinama galimybė su juo susipažinti visiems darbuotojams.

#### 2.2.2. Saugos politika:

- a) įsipareigojama laikytis visų teisinių ir kitų su sauga susijusių reikalavimų;
- b) joje numatoma saugos tikslų nustatymo ir organizacijos saugos veiksmingumo vertinimo pagal tuos tikslus sistema;
- c) įsipareigojama valdyti saugos riziką, kylančią dėl savo veiklos, taip pat kitų subjektų keliamą riziką;
- d) įsipareigojama nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą;
- e) įgyvendinama laikantis verslo strategijos ir atsižvelgiant į organizacijos saugos veiksmingumo vertinimą.

#### 2.3. Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai

- 2.3.1. Darbuotojų, kurių vaidmuo yra susijęs su sauga (įskaitant vadovybę ir kitus darbuotojus, vykdančius su sauga susijusias užduotis), pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai nustatomi visais organizacijos lygmenimis, dokumentuojami, paskiriami ir jiems pranešami.
- 2.3.2. Organizacija užtikrina, kad darbuotojai, atsakingi už su sauga susijusias užduotis, turėtų įgaliojimus, gebėjimus ir tinkamus išteklius, kad galėtų vykdyti savo užduotis ir jiems nedarytų neigiamo poveikio kitų veiklos funkcijų vykdytojų veiksmams.
- 2.3.3. Atsakomybės už su sauga susijusias užduotis perdavimas dokumentuojamas, apie jį pranešama atitinkamiems darbuotojams ir įsitikinama, kad jie ją suprato ir priėmė.
- 2.3.4. Organizacija apibūdina 2.3.1 punkte nurodytų vaidmenų paskirstymą veiklos funkcijoms organizacijoje ir, kai tinkama, už jos ribų (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“).

#### 2.4. Konsultacijos su darbuotojais ir kitomis šalimis

- 2.4.1. Kuriant, naudojant ir tobulinant saugos valdymo sistemą prireikus ir kai tinkama konsultuojamasi su darbuotojais, jų atstovais ir išorės suinteresuotosiomis šalimis dėl atitinkamų dalių, už kurias jie atsakingi, įskaitant veiklos procedūrų saugos aspektus.
- 2.4.2. Organizacija sudaro sąlygas konsultotis su darbuotojais, būtent numato darbuotojų dalyvavimo būdus ir priemones, registruoja darbuotojų nuomones ir teikia atsiliepimus dėl darbuotojų nuomonės.

### 3. PLANAVIMAS

#### 3.1. Rizikos mažinimo veiksmai

##### 3.1.1. Rizikos vertinimas

###### 3.1.1.1. Organizacija:

- a) nustato ir išanalizuoja visą veiklos, organizacinę ir techninę riziką, svarbią atsižvelgiant į organizacijos vykdomos veiklos rūšį, apimtį ir vietą. Tokia rizika apima riziką, susijusią su žmogiškaisiais ir organizaciniais veiksniais, kaip antai darbo krūvis, darbo aplinka, nuovargis ar procedūrų tinkamumas, taip pat su kitų suinteresuotųjų šalių veikla (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
- b) tinkamais rizikos vertinimo metodais įvertina a punkte nurodytų rūšių riziką;
- c) parengia ir įdiegia saugos priemones ir nustato susijusias pareigas (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“);
- d) sukuria saugos priemonių veiksmingumo stebėjimo sistemą (žr. 6.1 skirsnį „Stebėsena“);
- e) pripažįsta poreikį prireikus bendradarbiauti su kitomis suinteresuotosiomis šalimis (pvz., geležinkelio įmonėmis, infrastruktūros valdytojais, gamintoju, techninės priežiūros teikėju, už techninę priežiūrą atsakingu subjektu, geležinkelio transporto priemonių valdytoju, paslaugų teikėju ir perkančiuoju subjektu) dėl bendros rizikos ir tinkamų saugos priemonių įdiegimo;
- f) praneša apie riziką darbuotojams ir susijusioms išorės šalims (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“).

3.1.1.2. Vertindama riziką, organizacija atsižvelgia į būtinumą nustatyti, užtikrinti ir išlaikyti saugią darbo aplinką, atitinkančią taikomų teisės aktų, visų pirma Direktyvos 89/391/EEB, reikalavimus.

### 3.1.2. Pakeitimų planavimas

3.1.2.1. Prieš įgyvendindama pakeitimą (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“), organizacija pagal Reglamente (ES) Nr. 402/2013 <sup>(1)</sup> nustatytą rizikos valdymo procesą nustato galimos saugos rizikos rūšis ir atitinkamas saugos priemonės (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), taip pat atsižvelgia į saugos riziką dėl paties pakeitimo proceso.

## 3.2. Saugos tikslai ir planavimas

3.2.1. Organizacija, siekdama išlaikyti ir, kai praktiškai įmanoma, gerinti savo saugos veiksmingumą, atitinkamų lygmenų atitinkamoms funkcijoms nustato saugos tikslus.

### 3.2.2. Saugos tikslai:

- a) yra suderinami su saugos politika ir organizacijos strateginiais tikslais (kai taikoma);
- b) siejami su svarbiausia rizika, nuo kurios priklauso organizacijos saugos veiksmingumas;
- c) yra išmatuojami;
- d) nustatomi atsižvelgiant į taikomus teisinius ir kitus reikalavimus;
- e) peržiūrimi, ar jie yra pasiekti, ir prireikus persvarstomi;
- f) apie juos pranešama.

3.2.3. Organizacija turi turėti planą (-us), kuriame (-iuose) apibūdinama, kaip ji pasieks savo saugos tikslus.

3.2.4. Organizacija apibūdina saugos tikslų siekimo stebėjimo strategiją ir planą (-us) (žr. 6.1 skirsnį „Stebėsena“).

## 4. PARAMA

### 4.1. Išteklių

4.1.1. Organizacija užtikrina išteklius, įskaitant kompetentingus darbuotojus ir veiksmingą tinkamą naudoti įrangą, būtinus norint sukurti, įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą.

### 4.2. Kompetencija

4.2.1. Organizacijos kompetencijos valdymo sistema turi užtikrinti, kad darbuotojai, kurių funkcijos yra susijusios su sauga, būtų kompetentingi vykdyti su sauga susijusias užduotis, už kurias jie yra atsakingi (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“), įskaitant bent šiuos dalykus:

- a) gebėjimų (įskaitant žinias, įgūdžius, netechninį elgesį ir požiūrį), kurių reikia su sauga susijusioms užduotims vykdyti, identifikavimą;
- b) atrankos principus (būtinąjį išsilavinimo lygį, psichologinį tinkamumą ir fizinį pajėgumą);
- c) pradinį mokymą, patirtį ir kvalifikaciją;
- d) tęstinį mokymą ir periodinį turimų gebėjimų atnaujinimą;
- e) periodinį kompetencijos vertinimą ir psichologinio tinkamumo bei fizinio pajėgumo tikrinimą siekiant užtikrinti, kad kvalifikacija ir įgūdžiai būtų išlaikomi ilgainiui;
- f) konkretų mokymą, susijusį su atitinkamomis saugos valdymo sistemos dalimis, kad jie galėtų atlikti su sauga susijusias savo užduotis.

<sup>(1)</sup> 2013 m. balandžio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 402/2013, kuriuo nustatomas bendrasis saugos būdas, susijęs su pavojaus lygio nustatymu ir pavojaus vertinimu, ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 352/2009 (OL L 121, 2013 5 3, p. 8).

- 4.2.2. Organizacija numato su sauga susijusias užduotis vykdančių darbuotojų mokymo programą, kaip nurodyta 4.2.1 punkto c, d ir f papunkčiuose, kuri užtikrina, kad:
- a) teikiama mokymo programa atitiktų nustatytus darbuotojų kompetencijos reikalavimus ir individualius poreikius;
  - b) kai tinkama, mokymas užtikrintų, kad darbuotojai galėtų veikti visomis eksploataavimo sąlygomis (normaliomis, pablogėjusiomis ir avarinėmis);
  - c) mokymo trukmė ir kvalifikacijos kėlimo mokymo dažnumas būtų tinkami atsižvelgiant į mokymo tikslus;
  - d) visų darbuotojų mokymas būtų registruojamas (žr. 4.5.3 punktą „Dokumentuojamos informacijos valdymas“);
  - e) mokymo programa būtų reguliariai peržiūrima, atliekamas jos auditas (žr. 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“) ir prireikus atliekami pakeitimai (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).
- 4.2.3. Turi būti nustatyta darbuotojų grąžinimo į darbą po avarijos / rikto ar po ilgo nebuvimo tvarka, įskaitant papildomą mokymą, jei nustatomas toks poreikis.
- 4.3. **Informuotumas**
- 4.3.1. Vyresnieji vadovai užtikrina, kad jie ir jų darbuotojai, kurių funkcijos yra susijusios su sauga, žinotų savo veiksmų aktualumą, svarbą ir pasekmes ir kaip jie padeda teisingai taikyti saugos valdymo sistemą ir užtikrinti jos veiksmingumą, įskaitant saugos tikslų pasiekimą (žr. 3.2 skirsnį „Saugos tikslai ir planavimas“).
- 4.4. **Informacija ir ryšiai**
- 4.4.1. Organizacija nustato tinkamus ryšio kanalus, siekdama užtikrinti, kad įvairiais organizacijos lygmenimis su sauga susijusia informacija būtų keičiamasi tarpusavyje ir su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant rangovus, partnerius ir tiekėjus.
- 4.4.2. Siekdama užtikrinti, kad su sauga susijusi informacija pasiektų sprendimų priėmėjus, organizacija valdo su sauga susijusios informacijos identifikavimą, priėmimą, apdorojimą, generavimą ir sklaidimą.
- 4.4.3. Organizacija užtikrina, kad su sauga susijusi informacija būtų:
- a) aktuali, išsami ir suprantama numatytiems naudotojams;
  - b) pagrįsta;
  - c) tiksli;
  - d) nuosekli;
  - e) valdoma (žr. 4.5.3 punktą „Dokumentais pagrįstos informacijos valdymas“);
  - f) pranešama iš anksto;
  - g) gaunama ir suprantama.
- 4.5. **Dokumentuojama informacija**
- 4.5.1. Saugos valdymo sistemos dokumentai
- 4.5.1.1. Turi būti saugos valdymo sistemos aprašymas, kuriame nurodoma:
- a) su geležinkelių eksploataavimo sauga susijusių procesų ir veiksmų, įskaitant su sauga susijusias užduotis ir atitinkamas pareigas (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“), identifikavimas ir apibūdinimas;
  - b) šių procesų sąveika;
  - c) tvarkos aprašymas arba kiti dokumentai, kuriuose apibūdinama, kaip šie procesai įgyvendinami;
  - d) rangovų, partnerių ir tiekėjų identifikavimas, nurodant teikiamų paslaugų rūšį ir apimtį;

- e) sutarčių ir kitų verslo susitarimų, būtinų organizacijos saugos rizikai ir su rangovų naudojimu susijusiai rizikai valdyti, kuriuos organizacija sudarė su kitomis d punkte nurodytomis šalimis, identifikavimas;
- f) nuoroda į dokumentuojamą informaciją, reikalaujamą šiame reglamente.

4.5.1.2. Organizacija užtikrina, kad pagal Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsnio 6 dalį atitinkamai nacionalinei saugos institucijai (ar institucijoms) būtų pateikiama metinė saugos ataskaita, kurioje nurodoma:

- a) sprendimų dėl svarbių su sauga susijusių pakeitimų rinkinys, nurodant svarbių pakeitimų santrauką pagal Reglamento (ES) Nr. 402/2013 18 straipsnio 1 dalį;
- b) organizacijos kitų (vienų ar kelių) metų saugos tikslai ir kaip didelė saugos rizika paveikia šių saugos tikslų nustatymą;
- c) avarijos / rikto vidaus tyrimo (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“) ir kitos stebėsenos veiklos (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“, 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“ ir 6.3 skirsnį „Vadovybės atliekamas vertinimas“) rezultatai pagal Reglamento (ES) Nr. 1078/2012 <sup>(1)</sup> 5 straipsnio 1 dalį;
- d) išsami informacija apie nacionalinių tyrimo įstaigų rekomendacijose nurodytų likusių neišspręstų klausimų sprendimo pažangą (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“);
- e) organizacijos saugos rodikliai, pagal kuriuos vertinamas organizacijos saugos veiksmingumas (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“);
- f) kai tinkama, patarėjo saugos klausimais metinės ataskaitos išvados, kaip nurodyta reglamente dėl pavojingų krovinių vežimo geležinkeliais (RID) <sup>(2)</sup>, dėl organizacijos veiklos, susijusios su pavojingų krovinių vežimu <sup>(3)</sup>.

#### 4.5.2. Kūrimas ir atnaujinimas

4.5.2.1. Organizacija užtikrina, kad kuriant ir atnaujinant dokumentuojamą su saugos valdymo sistema susijusią informaciją būtų naudojami tinkami formatai ir laikmenos.

#### 4.5.3. Dokumentuojamos informacijos valdymas

4.5.3.1. Organizacija valdo su saugos valdymo sistema susijusią dokumentuojamą informaciją, ypač jos saugojimą, platinimą ir pakeitimus, kad užtikrintų jos prieinamumą, tinkamumą ir, kai tinkama, apsaugą.

### 4.6. Žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų integravimas

4.6.1. Organizacija turi laikytis sisteminio požiūrio į žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų integravimą savo saugos valdymo sistemoje. Laikantis šio požiūrio:

- a) parengiama strategija, naudojamas žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų srities patirtimi ir taikomi joje pripažinti būdai;
- b) sprendžiami su įrangos konstrukcija ir naudojimu, užduotimis, darbo sąlygomis ir organizavimo tvarka susijusios rizikos klausimai, atsižvelgiant į žmogaus galimybes ir apribojimus, taip pat į poveikį žmogaus veiklos efektyvumui.

## 5. VEIKLA

### 5.1. Veiklos planavimas ir valdymas

5.1.1. Planuodama, kurdama, įgyvendindama ir peržiūrėdama savo veiklos procesus, organizacija užtikrina, kad vykdytų veiklą:

- a) būtų taikomi rizikos priimtumo kriterijai ir imamas saugos priemonių (žr. 3.1.1 dalį „Rizikos vertinimas“);

<sup>(1)</sup> 2012 m. lapkričio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1078/2012 dėl bendrojo stebėsenos saugos būdo, kurį, gavę saugos sertifikatą arba saugos įgaliojimus, taiko geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojai, taip pat už techninę priežiūrą atsakingi subjektai (OL L 320, 2012 11 17, p. 8).

<sup>(2)</sup> Direktyvos (ES) 2016/798 I priedėlio 2.1 punktas.

<sup>(3)</sup> Direktyvos (ES) 2016/798 I priedėlio 2.2 punktas.

- b) būtų nustatytas (-i) saugos tikslų pasiekimo planas (-ai) (žr. 3.2 skirsnį „Saugos tikslai ir planavimas“);
  - c) būtų renkama informacija siekiant įvertinti, ar teisingai taikoma veiklos tvarka ir jos veiksmingumą (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“).
- 5.1.2. Organizacija užtikrina, kad jos veiklos tvarka atitiktų su sauga susijusius taikomų techninių sąveikos specifikacijų reikalavimus ir atitinkamas nacionalines taisykles, taip pat kitus aktualius reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“).
- 5.1.3. Siekiant valdyti su veiklos sauga susijusią riziką (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), atsižvelgiama bent į šiuos dalykus:
- a) esamų arba naujų traukinių maršrutų ir naujų vežimo traukiniais paslaugų planavimą, įskaitant naujų transporto priemonių tipų diegimą, poreikį nuomotis transporto priemones ir (arba) samdyti išorės darbuotojus ir veiklos tikslais keisti informaciją apie techninę priežiūrą su subjektais, atsakingais už techninę priežiūrą;
  - b) traukinių tvarkaraščių sudarymą ir įgyvendinimą;
  - c) traukinių arba transporto priemonių parengimą prieš pradedant važiuoti, įskaitant patikrinimus prieš išvykimą ir traukinių formavimą;
  - d) traukinių važiavimą arba transporto priemonių judėjimą įvairiomis eksploatavimo sąlygomis (normaliomis, pablogėjusiomis ir avarinėmis);
  - e) veiklos pritaikymą prie pareikalavimų nutraukti eksploatavimą ir pranešimų apie grąžinimą eksploatuoti, kuriuos teikia už techninę priežiūrą atsakingas subjektas;
  - f) leidimus judėti transporto priemonėms;
  - g) mašinistų kabinose ir traukinių valdymo dispečerinėse naudojamų sąsajų ir sąsajų su techninės priežiūros darbuotojų naudojama įranga tinkamumą.
- 5.1.4. Siekdama užtikrinti su veiklos sauga susijusių pareigų paskirstymo valdymą, organizacija nustato pareigas, susijusias su saugaus traukinių važiavimo ir transporto priemonių judėjimo koordinavimu ir valdymu, ir kaip atitinkamos užduotys, nuo kurių priklauso visų paslaugų teikimo sauga, organizacijoje paskirstomos kompetentingiems darbuotojams (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“) ir, kai tinkama, kitoms išorės kvalifikuotoms šalims (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“).
- 5.1.5. Siekiant, kai tinkama, užtikrinti su veiklos sauga susijusios informacijos ir ryšių valdymą (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“), atitinkami darbuotojai (pvz., traukinio brigados nariai) išsamiai informuojami apie visas nurodytas kelionės sąlygas, įskaitant svarbius pakeitimus, dėl kurių gali kilti pavojus arba atsirasti laikinų ar nuolatinių veiklos apribojimų (pvz., konkretaus transporto priemonių tipo ar konkretaus maršruto), ir, kai taikoma, ypatingų siuntų vežimo sąlygas.
- 5.1.6. Siekdama užtikrinti su veiklos sauga susijusios kompetencijos valdymą (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“), organizacija pagal taikomus teisės aktus užtikrina (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“), kad jos darbuotojai:
- a) laikytųsi savo mokymo ir darbo nurodymų ir prireikus imtųsi taisomųjų veiksmų;
  - b) būtų specialiai mokomi, kai numatoma padaryti veiklos vykdymo ar jiems paskirtų užduočių pakeitimų;
  - c) po avarijų ir riktų imtųsi tinkamų priemonių.
- 5.2. **Turto valdymas**
- 5.2.1. Organizacija valdo su fiziniu turtu susijusią saugos riziką per visą jo gyvavimo ciklą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“) nuo projektavimo iki šalinimo ir visuose gyvavimo ciklo etapuose užtikrina atitiktį su žmogiškaisiais veiksniais susijusiems reikalavimams.
- 5.2.2. Organizacija:
- a) užtikrina, kad turtas būtų naudojamas pagal numatytą paskirtį ir išlaikomas saugios eksploatacinės būklės, kai tinkama pagal Direktyvos (ES) 2016/798 14 straipsnio 2 dalį, ir būtų užtikrinamas numatytas veikimo charakteristikų lygis;

- b) valdo turtą normaliomis ir pablogėjusiomis eksploataavimo sąlygomis;
  - c) kuo greičiau, kai tai praktiškai įmanoma, aptinka eksploataavimo reikalavimų neatitikties atvejus prieš pradėdant turtą naudoti ir naudojimo metu, įskaitant prireikus naudojimo apribojimų taikymą siekiant užtikrinti saugią turto eksploatacinę būklę (žr. 6.1 skirsnį „Stebėsena“).
- 5.2.3. Organizacija užtikrina, kad, kai tinkama, jos turto valdymo tvarka atitiktų visus esminius reikalavimus, nustatytus atitinkamose techninėse sąveikos specifikacijose, taip pat visus kitus atitinkamus reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“).
- 5.2.4. Siekiant valdyti riziką, kai tai svarbu techninei priežiūrai užtikrinti, (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“) turi būti atsižvelgta bent į šiuos dalykus:
- a) techninės priežiūros poreikio nustatymą remiantis planiniu ir faktiniu turto naudojimu ir jo projektinėmis charakteristikomis, kad būtų nuolat išlaikoma saugi eksploatacinė būklė;
  - b) turto eksploataavimo nutraukimo techninei priežiūrai atlikti, kai buvo nustatyta trūkumų arba kai turto būklė pablogėjo tiek, kad buvo peržengtos a punkte nurodytos saugios eksploatacinės būklės ribos, valdymą;
  - c) turto grąžinimo eksploatuoti po techninės priežiūros, galimai taikant naudojimo apribojimus siekiant užtikrinti, kad turtas būtų saugios eksploatacinės būklės, valdymą;
  - d) stebėsenos ir matavimo įrangos valdymą siekiant užtikrinti, kad ji būtų tinkama pagal numatytą paskirtį.
- 5.2.5. Siekdama valdyti informaciją ir ryšius, kai tai svarbu saugiam turto valdymui užtikrinti, (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“) organizacija atsižvelgia į:
- a) keitimąsi svarbia informacija organizacijoje arba su išorės subjektais, atsakingais už techninę priežiūrą (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“), ypač informacija apie su sauga susijusias triktis, avarijas, riktus ir galimus turto naudojimo apribojimus;
  - b) visos reikiamos informacijos, įskaitant su a punktu susijusią informaciją, (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“ ir 4.5.3 punktą „Dokumentuojamos informacijos valdymas“) atsekamumą;
  - c) registro sukūrimą ir tvarkymą, įskaitant visų pakeitimų, nuo kurių priklauso turto sauga, valdymą (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).
- 5.3. **Rangovai, partneriai ir tiekėjai**
- 5.3.1. Organizacija nustato ir valdo saugos riziką, kylančią dėl užsakomųjų paslaugų, įskaitant veiklą ar bendradarbiavimą su rangovais, partneriais ir tiekėjais.
- 5.3.2. Siekdama valdyti 5.3.1 dalyje nurodytą saugos riziką, organizacija nustato rangovų, partnerių ir tiekėjų atrankos kriterijus ir sutartinius reikalavimus, kuriuos jie turi atitikti, įskaitant:
- a) teisinius ir kitus su sauga susijusius reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
  - b) sutartyje nustatytoms užduotims atlikti būtina kompetencijos lygį (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“);
  - c) atsakomybę už vykdytinąs užduotis;
  - d) nustatytą saugos veiksmingumą, kuris turi būti išlaikytas, kol galioja sutartis;
  - e) įpareigojimus dėl keitimosi su sauga susijusia informacija (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“);
  - f) su sauga susijusių dokumentų atsekamumą (žr. 4.5 skirsnį „Dokumentuojama informacija“).
- 5.3.3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1078/2012 3 straipsnyje nustatytą procesą organizacija stebi:
- a) visos rangovų, partnerių ir tiekėjų vykdomos veiklos saugos veiksmingumą, siekdama įsitikinti, kad jie laikosi visų sutartyje nustatytų reikalavimų;
  - b) rangovų, partnerių ir tiekėjų informuotumą apie su jais susijusią saugos riziką organizacijos veiklai.

#### 5.4. Pakeitimų valdymas

- 5.4.1. Organizacija įgyvendina ir valdo saugos valdymo sistemos pakeitimus, kad išlaikytų arba pagerintų saugos veiksmingumą. Tai apima sprendimus įvairiuose pakeitimų valdymo etapuose ir vėlesnę saugos rizikos peržiūrą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“).

#### 5.5. Ekstremaliųjų situacijų valdymas

- 5.5.1. Organizacija turi atpažinti ekstremaliąsias situacijas ir laiku imtis susijusių priemonių, kad tos situacijos būtų valdomos (žr. 3.1.1 dalį „Rizikos vertinimas“) ir būtų atkurtos normalios eksploatavimo sąlygos pagal Reglamentą (ES) 2015/995 <sup>(1)</sup>.
- 5.5.2. Organizacija užtikrina, kad kiekvieno tipo ekstremaliojoje situacijoje:
- a) būtų galima nedelsiant susisiekti su avarinėmis tarnybomis;
  - b) avarinėms tarnyboms būtų suteikta visa reikiama informacija tiek iš anksto, kad jos galėtų pasirengti reaguoti į ekstremaliąją situaciją, tiek pačioje ekstremaliojoje situacijoje;
  - c) vidaus priemonėmis būtų teikiama pirmoji pagalba.
- 5.5.3. Organizacija pagal Reglamentą (ES) 2015/995 nustato ir dokumentuoja visų subjektų vaidmenis ir atsakomybę.
- 5.5.4. Organizacija turi turėti veiksmų, išpėjimo ir informavimo apie ekstremaliąsias situacijas planus, kuriuose numatyta šių veiksmų tvarka:
- a) visų darbuotojų, atsakingų už ekstremaliosios situacijos valdymą, išpėjimo;
  - b) visų šalių (pvz., infrastruktūros valdytojo, rangovų, valdžios institucijų, avarinių tarnybų) informavimo, įskaitant skubius nurodymus keleiviams;
  - c) visų sprendimų, būtinų atsižvelgiant į avarijos tipą, priėmimo.
- 5.5.5. Organizacija apibūdina, kaip paskirstyti ekstremaliųjų situacijų valdymo ištekliai ir priemonės (žr. 4.1 skirsnį „Ištekliai“) ir kaip nustatyti mokymo reikalavimai (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“).
- 5.5.6. Ekstremaliųjų situacijų valdymo tvarka reguliariai išbandoma bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotosiomis šalimis ir prireikus atnaujinama.
- 5.5.7. Organizacija užtikrina, kad infrastruktūros valdytojas galėtų lengvai ir nedelsiant susisiekti su kompetentingais tinkamą kalbą mokančiais atsakingais darbuotojais, kurie jam pateiktų tinkamo lygio informaciją.
- 5.5.8. Organizacijoje turi būti nustatyta kreipimosi ekstremaliojoje situacijoje į subjektą, atsakingą už techninę priežiūrą, arba transporto priemonių valdytoją tvarka.

#### 6. VEIKSMINGUMO VERTINIMAS

##### 6.1. Stebėseną

- 6.1.1. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1078/2012 organizacija vykdo stebėseną, kad:

- a) patikrintų, ar teisingai taikomi visi saugos valdymo sistemos procesai ir procedūros, įskaitant veiklos, organizacines ir technines saugos priemones;
- b) patikrintų, ar teisingai taikoma visa saugos valdymo sistema ir ar ji užtikrina numatytus rezultatus;

<sup>(1)</sup> 2015 m. birželio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/995, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/757/ES dėl Europos Sąjungos traukinių eismo organizavimo ir valdymo posistemio techninės sąveikos specifikacijos (OL L 165, 2015 6 30, p. 1).

- c) ištirtų, ar saugos valdymo sistema atitinka šio reglamento reikalavimus;
- d) prireikus nustatytų ir įgyvendintų taisomąsias priemones ir įvertintų jų veiksmingumą (žr. 7.2 skirsnį „Nuolatinis tobulinimas“), jei nustatomas bet koks neatitikties a, b ir c punktams atvejis.

6.1.2. Organizacija visais savo lygmenimis reguliariai stebi su sauga susijusių užduočių vykdymą ir imasi veiksmų, jei šios užduotys atliekamos netinkamai.

## 6.2. Vidaus auditas

6.2.1. Organizacija nepriklausomai, nešališkai ir skaidriai atlieka vidaus auditus, kad savo vykdomos stebėsenos tikslais surinktų ir išanalizuotų informaciją (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“); ši veikla apima:

- a) planuojamų vidaus auditų tvarkaraštį, persvarstomą atsižvelgiant į ankstesnių auditų ir veiksmingumo stebėsenos rezultatus;
- b) kompetentingų auditorių identifikavimą ir atranką (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“);
- c) auditų rezultatų analizę ir vertinimą;
- d) taisomųjų ir tobulinimo priemonių poreikio nustatymą;
- e) šių priemonių įgyvendinimo ir veiksmingumo patikrą;
- f) auditų vykdymo ir rezultatų dokumentavimą;
- g) auditų rezultatų pranešimą vyresniajai vadovybei.

## 6.3. Vadovybės atliekamas vertinimas

6.3.1. Vyresnioji vadovybė reguliariai peržiūri tęstinį saugos valdymo sistemos tinkamumą ir veiksmingumą, atsižvelgdama bent į šiuos dalykus:

- a) išsamią informaciją apie likusių klausimų, nustatytų per ankstesnius vadovybės atliktus vertinimus, sprendimo pažangą;
- b) vidaus ir išorės aplinkybių kaitą (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
- c) organizacijos saugos veiksmingumą, susijusį su:
  - i) jos saugos tikslų pasiekimu;
  - ii) stebėsenos rezultatais, įskaitant vidaus audito išvadas, taip pat vidaus avarijų ir riktų tyrimais ir su jais susijusių atitinkamų veiksmų įgyvendinimo būseną;
  - iii) atitinkamais nacionalinės saugos institucijos atliekamos priežiūros veiklos rezultatais;
- d) tobulinimo rekomendacijas.

6.3.2. Remdamasi vadovybės atlikto vertinimo rezultatais, vyresnioji vadovybė prisiima bendrą atsakomybę už būtiną saugos valdymo sistemos pakeitimų planavimą ir įgyvendinimą.

## 7. TOBULINIMAS

### 7.1. Mokymasis iš avarijų ir riktų

7.1.1. Apie avarijas ir riktus, susijusius su organizacijos geležinkelių eksploatavimo veikla:

- a) pranešama, jie registruojami, tiriami ir analizuojami siekiant nustatyti jų priežastis;
- b) prireikus pranešama nacionalinėms įstaigoms.

7.1.2. Organizacija užtikrina, kad:

- a) nacionalinės saugos institucijos, nacionalinės tyrimo institucijos ir sektoriaus arba vidaus tyrimo rekomendacijos būtų įvertintos ir įgyvendintos, jei tinkama arba nurodyta;
- b) būtų įvertintos iš kitų suinteresuotųjų šalių, pvz., geležinkelio įmonių, infrastruktūros valdytojų, už techninę priežiūrą atsakingų subjektų ir geležinkelių transporto priemonių valdytojų, gautos svarbios ataskaitos arba informacija ir į jas būtų atsižvelgta.

- 7.1.3. Su tyrimu susijusia informacija organizacija remiasi peržiūrėdama rizikos vertinimą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), kad pasimokytų, kaip gerinti saugą, ir, kai taikoma, imtųsi taisomųjų ir (arba) tobulinimo priemonių (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).

**7.2. Nuolatinis tobulinimas**

- 7.2.1. Organizacija nuolat gerina savo saugos valdymo sistemos tinkamumą ir veiksmingumą, atsižvelgdama į Reglamente (ES) 1078/2012 nustatytą sistemą ir bent šių rūšių veiklos rezultatus:
- a) stebėsenos (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“);
  - b) vidaus audito (žr. 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“);
  - c) vadovybės atliekamo vertinimo (žr. 6.3 skirsnį „Vadovybės atliekamas vertinimas“);
  - d) mokymosi iš avarijų ir riktų (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“).
- 7.2.2. Organizacija užtikrina darbuotojų ir kitų suinteresuotųjų šalių motyvavimo priemones, kuriomis skatinama aktyviai gerinti saugą dalyvaujant organizacijos mokymosi procese.
- 7.2.3. Organizacija nustato strategiją, pagal kurią būtų nuolat gerinama saugos kultūra, panaudojama šios srities patirtis ir taikomi pripažinti būdai siekiant nustatyti elgesio klausimus, veikiančius įvairias saugos valdymo sistemos dalis, ir įgyvendinamos šių klausimų sprendimo priemonės.
-

## II PRIEDAS

**Su infrastruktūros valdytojais susiję saugos valdymo sistemų reikalavimai**

## 1. ORGANIZACIJOS KONTEKSTAS

1.1. **Organizacija:**

- a) apibūdina savo veiklos pobūdį ir apimtį;
- b) nustato, kokius didelius pavojus saugai kelia jos geležinkelių eksploatavimo veikla, nepaisant to, ar veiklą vykdo pati organizacija, ar organizacijos kontroliuojami rangovai, partneriai arba tiekėjai;
- c) nustato saugos valdymo sistemai svarbias suinteresuotąsias šalis (pvz., reguliavimo institucijos, valdžios institucijos, geležinkelio įmonės, infrastruktūros valdytojai, rangovai, tiekėjai, partneriai), įskaitant ne geležinkelių sistemos suinteresuotąsias šalis;
- d) nustato ir remia teisinius ir kitus su sauga susijusius c punkte nurodytų suinteresuotųjų šalių reikalavimus;
- e) užtikrina, kad kuriant, įgyvendinant ir nuolat taikant saugos valdymo sistemą būtų atsižvelgta d punkte nurodytus reikalavimus;
- f) apibūdina saugos valdymo sistemos taikymo sritį, nurodant, kurią verslo veiklos dalį ji apima arba ne, ir atsižvelgdama į d punkte nurodytus reikalavimus.

1.2. **Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys:**

- a) pobūdis, kalbant apie infrastruktūros valdytojų vykdomą geležinkelių eksploatavimo veiklą, – eksploatavimo apibūdinimas pagal apimtį, įskaitant infrastruktūros projektavimą ir statybą, priežiūrą, eismo planavimą, eismo valdymą ir kontrolę, ir pagal geležinkelių infrastruktūros naudojimą, įskaitant įprastas ir (arba) greitųjų geležinkelių linijas, keleivių ir (arba) prekių vežimą;
- b) apimtis, kalbant apie infrastruktūros valdytojų vykdomą geležinkelių eksploatavimo veiklą, – apimtis, apibūdinama geležinkelio kelių ilgiu, ir apytikslis infrastruktūros valdytojo darbuotojų geležinkelio sektoriuje skaičius.

## 2. VADOVAVIMAS

2.1. **Vadovavimas ir įsipareigojimas**

## 2.1.1. Savo vadovavimą ir įsipareigojimą sukurti, įgyvendinti, nuolat taikyti ir tobulinti saugos valdymo sistemą vyresnioji vadovybė įrodo taip:

- a) prisiima bendrą atskaitomybę ir atsakomybę už saugą;
- b) užtikrina, kad įvairių organizacijos lygmenų vadovybė, vykdydama savo veiksmus ir palaikydama ryšius su darbuotojais ir rangovais, būtų įsipareigojusi užtikrinti saugą;
- c) užtikrina, kad saugos politika ir saugos tikslai būtų nustatyti, suprantami ir suderinami su strategine organizacijos kryptimi;
- d) užtikrina saugos valdymo sistemos reikalavimų integravimą į organizacijos verslo procesus;
- e) užtikrina saugos valdymo sistemai būtinus išteklius;
- f) užtikrina, kad saugos valdymo sistema būtų veiksminga organizacijos keliamai saugos rizikai valdyti;
- g) skatina darbuotojus remti saugos valdymo sistemos reikalavimų laikymąsi;
- h) skatina nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą;
- i) užtikrina, kad į saugą būtų atsižvelgiama nustatant ir valdant organizacijos verslo riziką, ir aiškina, kaip bus pripažįstama ir sprendžiama saugos ir kitų verslo tikslų priešara;
- j) puoselėja teigiamą saugos kultūrą.

## 2.2. Saugos politika

2.2.1. Vyresnioji vadovybė parengia dokumentą, kuriame apibūdinama organizacijos saugos politika ir kuris:

- a) yra tinkamas atsižvelgiant į organizacijos pobūdį ir geležinkelių eksploatavimo veiklos apimtį;
- b) patvirtinamas organizacijos generalinio direktoriaus (arba vyresniosios vadovybės atstovo (-ų));
- c) aktyviai įgyvendinamas, apie jį pranešama ir užtikrinama galimybė su juo susipažinti visiems darbuotojams.

2.2.2. Saugos politika:

- a) įsipareigojama laikytis visų teisinių ir kitų su sauga susijusių reikalavimų;
- b) joje numatoma saugos tikslų nustatymo ir organizacijos saugos veiksmingumo vertinimo pagal tuos tikslus sistema;
- c) įsipareigojama valdyti saugos riziką, kylančią dėl savo veiklos, taip pat kitų subjektų keliamą riziką;
- d) įsipareigojama nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą;
- e) įgyvendinama laikantis verslo strategijos ir atsižvelgiant į organizacijos saugos veiksmingumo vertinimą.

## 2.3. Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai

2.3.1. Darbuotojų, kurių vaidmuo yra susijęs su sauga (įskaitant vadovybę ir kitus darbuotojus, vykdančius su sauga susijusias užduotis), pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai nustatomi visais organizacijos lygmenimis, dokumentuojami, paskiriami ir jiems pranešami.

2.3.2. Organizacija užtikrina, kad darbuotojai, atsakingi už su sauga susijusias užduotis, turėtų įgaliojimus, gebėjimus ir tinkamus išteklius, kad galėtų vykdyti savo užduotis ir jiems nedarytų neigiamo poveikio kitų veiklos funkcijų vykdytojų veiksmams.

2.3.3. Atsakomybės už su sauga susijusias užduotis perdavimas dokumentuojamas, apie jį pranešama atitinkamiems darbuotojams ir įsitikinama, kad jie jį suprato ir priėmė.

2.3.4. Organizacija apibūdina 2.3.1 punkte nurodytų vaidmenų paskirstymą veiklos funkcijoms organizacijoje ir, kai tinkama, už jos ribų (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“).

## 2.4. Konsultacijos su darbuotojais ir kitomis šalimis

2.4.1. Kuriant, naudojant ir tobulinant saugos valdymo sistemą prireikus ir kai tinkama konsultuojamasi su darbuotojais, jų atstovais ir išorės suinteresuotosiomis šalimis dėl atitinkamų dalių, už kurias jie atsakingi, įskaitant veiklos procedūrų saugos aspektus.

2.4.2. Organizacija sudaro sąlygas konsultuotis su darbuotojais, būtent numato darbuotojų dalyvavimo būdus ir priemones, registruoja darbuotojų nuomones ir teikia atsiliepimus dėl darbuotojų nuomonės.

## 3. PLANAVIMAS

### 3.1. Rizikos mažinimo veiksmai

3.1.1. Rizikos vertinimas

3.1.1.1. Organizacija:

- a) nustato ir išanalizuoja visą veiklos, organizacinę ir techninę riziką, svarbią atsižvelgiant į organizacijos vykdomos veiklos pobūdį ir apimtį. Tokia rizika apima riziką, susijusią su žmogiškaisiais ir organizaciniais veiksniais, kaip antai darbo krūvis, darbo aplinka, nuovargis ar procedūrų tinkamumas, taip pat su kitų suinteresuotųjų šalių veikla (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
- b) tinkamais rizikos vertinimo metodais įvertina a punkte nurodytų rūšių riziką;

- c) parengia ir įdiegia saugos priemonės ir nustato susijusias pareigas (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“);
  - d) sukuria saugos priemonių veiksmingumo stebėjimo sistemą (žr. 6.1 skirsnį „Stebėsena“);
  - e) pripažįsta poreikį pririnkus bendradarbiauti su kitomis suinteresuotosiomis šalimis (pvz., geležinkelio įmonėmis, infrastruktūros valdytojais, gamintoju, techninės priežiūros teikėju, už techninę priežiūrą atsakingu subjektu, geležinkelio transporto priemonių valdytoju, paslaugų teikėju ir perkančiuoju subjektu) dėl bendros rizikos ir tinkamų saugos priemonių įdiegimo;
  - f) praneša apie riziką darbuotojams ir susijusioms išorės šalims (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“).
- 3.1.1.2. Vertindama riziką, organizacija atsižvelgia į būtinumą nustatyti, užtikrinti ir išlaikyti saugią darbo aplinką, atitinkančią taikomų teisės aktų, visų pirma Direktyvos 89/391/EEB, reikalavimus.
- 3.1.2. Pakeitimų planavimas
- 3.1.2.1. Prieš įgyvendindama pakeitimą (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“), organizacija pagal Reglamente (ES) Nr. 402/2013 nustatytą rizikos valdymo procesą nustato galimos saugos rizikos rūšis ir atitinkamas saugos priemones (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), taip pat atsižvelgia į saugos riziką dėl paties pakeitimo proceso.
- 3.2. **Saugos tikslai ir planavimas**
- 3.2.1. Organizacija, siekdama išlaikyti ir, kai praktiškai įmanoma, gerinti savo saugos veiksmingumą, atitinkamų lygmenų atitinkamoms funkcijoms nustato saugos tikslus.
- 3.2.2. Saugos tikslai:
- a) yra suderinami su saugos politika ir organizacijos strateginiais tikslais (kai taikoma);
  - b) siejami su svarbiausia rizika, nuo kurios priklauso organizacijos saugos veiksmingumas;
  - c) yra išmatuojami;
  - d) nustatomi atsižvelgiant į taikomus teisinius ir kitus reikalavimus;
  - e) peržiūrimi, ar jie yra pasiekti, ir prireikus persvarstomi;
  - f) apie juos pranešama.
- 3.2.3. Organizacija turi planą (-us), kuriame (-iuose) apibūdinama, kaip ji pasieks savo saugos tikslus.
- 3.2.4. Organizacija apibūdina saugos tikslų siekimo stebėjimo strategiją ir planą (-us) (žr. 6.1 skirsnį „Stebėsena“).
4. **PARAMA**
- 4.1. **Ištekliai**
- 4.1.1. Organizacija užtikrina išteklius, įskaitant kompetentingus darbuotojus ir veiksmingą tinkamą naudoti įrangą, būtinus norint sukurti, įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolat tobulinti saugos valdymo sistemą.
- 4.2. **Kompetencija**
- 4.2.1. Organizacijos kompetencijos valdymo sistema turi užtikrinti, kad darbuotojai, kurių funkcijos yra susijusios su sauga, būtų kompetentingi vykdyti su sauga susijusias užduotis, už kurias jie yra atsakingi (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“), įskaitant bent šiuos dalykus:
- a) gebėjimų (įskaitant žinias, įgūdžius, netechninį elgesį ir požiūrį), kurių reikia su sauga susijusioms užduotims vykdyti, identifikavimą;
  - b) atrankos principus (būtinąjį išsilavinimo lygį, psichologinį tinkamumą ir fizinį pajėgumą);
  - c) pradinį mokymą, patirtį ir kvalifikaciją;
  - d) tęstinį mokymą ir periodinį turimų gebėjimų atnaujinimą;

- e) periodinį kompetencijos vertinimą ir psichologinio tinkamumo bei fizinio pajėgumo tikrinimą siekiant užtikrinti, kad kvalifikacija ir įgūdžiai būtų išlaikomi ilgainiui;
  - f) konkretų mokymą, susijusį su atitinkamomis saugos valdymo sistemos dalimis, kad jie galėtų atlikti su sauga susijusias savo užduotis.
- 4.2.2. Organizacija numato su sauga susijusias užduotis vykančių darbuotojų mokymo programą, kaip nurodyta 4.2.1 punkto c, d ir f papunkčiuose, kuri užtikrina, kad:
- a) teikiama mokymo programa atitiktų nustatytus darbuotojų kompetencijos reikalavimus ir individualius poreikius;
  - b) kai tinkama, mokymas užtikrintų, kad darbuotojai galėtų veikti visomis eksploataavimo sąlygomis (normaliomis, pablogėjusiomis ir avarinėmis);
  - c) mokymo trukmė ir kvalifikacijos kėlimo mokymo dažnumas būtų tinkami atsižvelgiant į mokymo tikslus;
  - d) visų darbuotojų mokymas būtų registruojamas (žr. 4.5.3 punktą „Dokumentuojamos informacijos valdymas“);
  - e) mokymo programa būtų reguliariai peržiūrima, atliekamas jos auditas (žr. 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“) ir prireikus atliekami pakeitimai (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).
- 4.2.3. Turi būti nustatyta darbuotojų grąžinimo į darbą po avarijos / rikto ar po ilgo nebuvimo tvarka, įskaitant papildomą mokymą, jei nustatomas toks poreikis.

#### 4.3. Informuotumas

- 4.3.1. Vyresnieji vadovai užtikrina, kad jie ir jų darbuotojai, kurių funkcijos yra susijusios su sauga, žinotų savo veiksmų aktualumą, svarbą ir pasekmes ir kaip jie padeda teisingai taikyti saugos valdymo sistemą ir užtikrinti jos veiksmingumą, įskaitant saugos tikslų pasiekimą (žr. 3.2 skirsnį „Saugos tikslai ir planavimas“).

#### 4.4. Informacija ir ryšiai

- 4.4.1. Organizacija nustato tinkamus ryšio kanalus, siekdama užtikrinti, kad įvairiais organizacijos lygmenimis su sauga susijusia informacija būtų keičiamasi tarpusavyje ir su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant rangovus, partnerius ir tiekėjus.
- 4.4.2. Siekdama užtikrinti, kad su sauga susijusi informacija pasiektų sprendimų priėmėjus, organizacija valdo su sauga susijusios informacijos identifikavimą, priėmimą, apdorojimą, generavimą ir sklaidimą.
- 4.4.3. Organizacija užtikrina, kad su sauga susijusi informacija būtų:
- a) aktuali, išsami ir suprantama numatytiems naudotojams;
  - b) pagrįsta;
  - c) tiksli;
  - d) nuosekli;
  - e) valdoma (žr. 4.5.3 punktą „Dokumentuojamos informacijos valdymas“);
  - f) pranešama iš anksto;
  - g) gaunama ir suprantama.

#### 4.5. Dokumentuojama informacija

##### 4.5.1. Saugos valdymo sistemos dokumentai

##### 4.5.1.1. Turi būti saugos valdymo sistemos aprašymas, kuriame nurodoma:

- a) su geležinkelių eksploataavimo sauga susijusių procesų ir veiksmų, įskaitant su sauga susijusias užduotis ir atitinkamas pareigas (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“), identifikavimas ir apibūdinimas;
- b) šių procesų sąveika;

- c) tvarkos aprašymas arba kiti dokumentai, kuriuose apibūdinama, kaip šie procesai įgyvendinami;
- d) rangovų, partnerių ir tiekėjų identifikavimas, nurodant teikiamų paslaugų rūšį ir apimtį;
- e) sutarčių ir kitų verslo susitarimų, būtinų organizacijos saugos rizikai ir su rangovų naudojimu susijusiai rizikai valdyti, kuriuos organizacija sudarė su kitomis d punkte nurodytomis šalimis, identifikavimas;
- f) nuoroda į dokumentuojamą informaciją, reikalaujamą šiame reglamente.

4.5.1.2. Organizacija užtikrina, kad pagal Direktyvos (ES) 2016/798 9 straipsnio 6 dalį atitinkamai nacionalinei saugos institucijai (ar institucijoms) būtų pateikiama metinė saugos ataskaita, kurioje nurodoma:

- a) sprendimų dėl svarbių su sauga susijusių pakeitimų rinkinys, nurodant svarbių pakeitimų santrauką pagal Reglamento (ES) Nr. 402/2013 18 straipsnio 1 dalį;
- b) organizacijos kitų (vienų ar kelių) metų saugos tikslai ir kaip didelė saugos rizika paveikia šių saugos tikslų nustatymą;
- c) avarijos / rikto vidaus tyrimo (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“) ir kitos stebėsenos veiklos (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“, 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“ ir 6.3 skirsnį „Vadovybės atliekamas vertinimas“) rezultatai pagal Reglamento (ES) Nr. 1078/2012 5 straipsnio 1 dalį;
- d) išsami informacija apie nacionalinių tyrimo įstaigų rekomendacijose nurodytų likusių neišspręstų klausimų sprendimo pažangą (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“);
- e) organizacijos saugos rodikliai, pagal kuriuos vertinamas organizacijos saugos veiksmingumas (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“);
- f) kai tinkama, patarėjo saugos klausimais metinės ataskaitos išvados, kaip nurodyta reglamente dėl pavojingų krovinių vežimo geležinkeliais (RID) <sup>(1)</sup>, dėl organizacijos veiklos, susijusios su pavojingų krovinių vežimu <sup>(2)</sup>.

#### 4.5.2. Kūrimas ir atnaujinimas

4.5.2.1. Organizacija užtikrina, kad kuriant ir atnaujinant dokumentuojamą su saugos valdymo sistema susijusią informaciją būtų naudojami tinkami formatai ir laikmenos.

#### 4.5.3. Dokumentuojamos informacijos valdymas

4.5.3.1. Organizacija valdo su saugos valdymo sistema susijusią dokumentuojamą informaciją, ypač jos saugojimą, platinimą ir pakeitimus, kad užtikrintų jos prieinamumą, tinkamumą ir, kai tinkama, apsaugą.

### 4.6. Žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų integravimas

4.6.1. Organizacija turi laikytis sisteminio požiūrio į žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų integravimą savo saugos valdymo sistemoje. Laikantis šio požiūrio:

- a) parengiama strategija, naudojamosi žmogiškųjų ir organizacinių veiksmų srities patirtimi ir taikomi joje pripažinti būdai;
- b) sprendžiami su įrangos konstrukcija ir naudojimu, užduotimis, darbo sąlygomis ir organizavimo tvarka susijusios rizikos klausimai, atsižvelgiant į žmogaus galimybes ir apribojimus, taip pat į poveikį žmogaus veiklos efektyvumui.

## 5. VEIKLA

### 5.1. Veiklos planavimas ir valdymas

5.1.1. Planuodama, kurdama, įgyvendindama ir peržiūrėdama savo veiklos procesus, organizacija užtikrina, kad vykdytų veiklą:

- a) būtų taikomi rizikos priimtumo kriterijai ir imamasi saugos priemonių (žr. 3.1.1 dalį „Rizikos vertinimas“);

<sup>(1)</sup> Direktyvos (ES) 2016/798 I priedėlio 2.1 punktas.

<sup>(2)</sup> Direktyvos (ES) 2016/798 I priedėlio 2.2 punktas.

- b) būtų nustatytas (-i) saugos tikslų pasiekimo planas (-ai) (žr. 3.2 skirsnį „Saugos tikslai ir planavimas“);
  - c) būtų renkama informacija siekiant įvertinti, ar teisingai taikoma veiklos tvarka ir jos veiksmingumą (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“).
- 5.1.2. Organizacija užtikrina, kad jos veiklos tvarka atitiktų su sauga susijusius taikomų techninių sąveikos specifikacijų reikalavimus ir atitinkamas nacionalines taisykles, taip pat kitus aktualius reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“).
- 5.1.3. Siekiant valdyti su veiklos sauga susijusią riziką (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), atsižvelgiama bent į šiuos dalykus:
- a) transporto saugos ribų nustatymą remiantis infrastruktūros projekcinėmis charakteristikomis planuojant ir valdant eismą;
  - b) eismo planavimą, įskaitant tvarkaraštį ir traukinių linijų paskirstymą;
  - c) eismo valdymą realiuoju laiku įprastu režimu ir pablogėjusiais režimais, taikant eismo apribojimus, ir į eismo sutrikimų valdymą;
  - d) ypatingų siuntų vežimo sąlygų nustatymą.
- 5.1.4. Siekdama užtikrinti su veiklos sauga susijusių pareigų paskirstymo valdymą, organizacija nustato pareigas, susijusias su geležinkelių tinklo planavimu ir eksploatavimu, ir kaip atitinkamos užduotys, nuo kurių priklauso visų paslaugų teikimo sauga, organizacijoje paskirstomos kompetentingiems darbuotojams (žr. 2.3 skirsnį „Organizaciniai vaidmenys, pareigos, atskaitomybė ir įgaliojimai“) ir, kai tinkama, kitoms išorės kvalifikuotoms šalims (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“).
- 5.1.5. Siekiant, kai tinkama, užtikrinti su veiklos sauga susijusios informacijos ir ryšių valdymą (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“), atitinkami darbuotojai (pvz., signalininkai) informuojami apie konkrečius su traukinių važiavimu ir transporto priemonių judėjimu susijusius nukreipimo reikalavimus, įskaitant svarbius pakeitimus, dėl kurių gali kilti pavojus arba atsirasti laikinų ar nuolatinių veiklos apribojimų (pvz., dėl geležinkelio kelio techninės priežiūros), ir, kai taikoma, ypatingų siuntų vežimo sąlygas.
- 5.1.6. Siekdama užtikrinti su veiklos sauga susijusios kompetencijos valdymą (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“), organizacija pagal taikomus teisės aktus užtikrina (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“), kad jos darbuotojai:
- a) laikytųsi savo mokymo ir darbo nurodymų ir prireikusių imtųsi taisomųjų veiksmų;
  - b) būtų specialiai mokomi, kai numatoma padaryti veiklos vykdymo ar jiems paskirtų užduočių pakeitimų;
  - c) po avarijų ir riktų imtųsi tinkamų priemonių.
- 5.2. **Turto valdymas**
- 5.2.1. Organizacija valdo su fiziniu turtu susijusią saugos riziką per visą jo gyvavimo ciklą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“) nuo projektavimo iki šalinimo ir visuose gyvavimo ciklo etapuose užtikrina atitiktį su žmogiskaisiais veiksniais susijusiems reikalavimams.
- 5.2.2. Organizacija:
- a) užtikrina, kad turtas būtų naudojamas pagal numatytą paskirtį ir išlaikomas saugios eksploatacinės būklės ir būtų užtikrinamas numatytas veikimo charakteristikų lygis;
  - b) valdo turtą normaliomis ir pablogėjusiomis eksploatavimo sąlygomis;
  - c) kuo greičiau, kai tai praktiškai įmanoma, aptinka eksploatavimo reikalavimų neatitiktis atvejus prieš pradedant turtą naudoti ir naudojimo metu, įskaitant prireikusių naudojimo apribojimų taikymą siekiant užtikrinti saugią turto eksploatacinę būklę (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“).
- 5.2.3. Organizacija užtikrina, kad, kai tinkama, jos turto valdymo tvarka atitiktų visus esminius reikalavimus, nustatytus atitinkamose techninėse sąveikos specifikacijose, taip pat visus kitus atitinkamus reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“).

- 5.2.4. Siekiant valdyti riziką, kai tai svarbu techninei priežiūrai užtikrinti, (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“) turi būti atsižvelgta bent į šiuos dalykus:
- a) techninės priežiūros poreikio nustatymą remiantis planiniu ir faktiniu infrastruktūros naudojimu ir jos projekcinėmis charakteristikomis, kad būtų nuolat išlaikoma saugi eksploatacinė būklė;
  - b) turto eksploatavimo nutraukimo techninei priežiūrai atlikti, kai buvo nustatyta trūkumų arba kai turto būklė pablogėjo tiek, kad buvo peržengtos a punkte nurodytos saugios eksploatacinės būklės ribos, valdymą;
  - c) turto grąžinimo eksploatuoti po techninės priežiūros, galimai taikant naudojimo apribojimus siekiant užtikrinti, kad turtas būtų saugios eksploatacinės būklės, valdymą;
  - d) stebėsenos ir matavimo įrangos valdymą siekiant užtikrinti, kad ji būtų tinkama pagal numatytą paskirtį.
- 5.2.5. Siekdama valdyti informaciją ir ryšius, kai tai svarbu saugiam turto valdymui užtikrinti, (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“) organizacija atsižvelgia į:
- a) keitimąsi svarbia informacija organizacijoje arba su išorės subjektais, atsakingais už techninę priežiūrą (žr. 5.3 skirsnį „Rangovai, partneriai ir tiekėjai“), ypač informacija apie su sauga susijusias triktis, avarijas, riktus ir galimus turto naudojimo apribojimus;
  - b) visos reikiamos informacijos, įskaitant su a punktu susijusią informaciją, (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“ ir 4.5.3 punktą „Dokumentuojamos informacijos valdymas“) atsekamumą;
  - c) registro sukūrimą ir tvarkymą, įskaitant visų pakeitimų, nuo kurių priklauso turto sauga, valdymą (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).

### 5.3. Rangovai, partneriai ir tiekėjai

- 5.3.1. Organizacija nustato ir valdo saugos riziką, kylančią dėl užsakomųjų paslaugų, įskaitant veiklą ar bendradarbiavimą su rangovais, partneriais ir tiekėjais.
- 5.3.2. Siekdama valdyti 5.3.1 dalyje nurodytą saugos riziką, organizacija nustato rangovų, partnerių ir tiekėjų atrankos kriterijus ir sutartinius reikalavimus, kuriuos jie turi atitikti, įskaitant:
- a) teisinius ir kitus su sauga susijusius reikalavimus (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
  - b) sutartyje nustatytoms užduotims atlikti būtiną kompetencijos lygį (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“);
  - c) atsakomybę už vykdytiną užduotį;
  - d) nustatytą saugos veiksmingumą, kuris turi būti išlaikytas, kol galioja sutartis;
  - e) įpareigojimus dėl keitimosi su sauga susijusia informacija (žr. 4.4 skirsnį „Informacija ir ryšiai“);
  - f) su sauga susijusių dokumentų atsekamumą (žr. 4.5 skirsnį „Dokumentuojama informacija“).
- 5.3.3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1078/2012 3 straipsnyje nustatytą procesą organizacija stebi:
- a) visos rangovų, partnerių ir tiekėjų vykdomos veiklos saugos veiksmingumą, siekdama įsitikinti, kad jie laikosi visų sutartyje nustatytų reikalavimų;
  - b) rangovų, partnerių ir tiekėjų informuotumą apie su jais susijusią saugos riziką organizacijos veiklai.

### 5.4. Pakeitimų valdymas

- 5.4.1. Organizacija įgyvendina ir valdo saugos valdymo sistemos pakeitimus, kad išlaikytų arba pagerintų saugos veiksmingumą. Tai apima sprendimus įvairiuose pakeitimų valdymo etapuose ir vėlesnę saugos rizikos peržiūrą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“).

## 5.5. Ekstremaliųjų situacijų valdymas

- 5.5.1. Organizacija turi atpažinti ekstremaliąsias situacijas ir laiku imtis susijusių priemonių, kad tos situacijos būtų valdomos (žr. 3.1.1 dalį „Rizikos vertinimas“) ir būtų atkurtos normalios eksploatavimo sąlygos pagal Reglamentą (ES) 2015/995.
- 5.5.2. Organizacija užtikrina, kad kiekvieno tipo ekstremaliojoje situacijoje:
- a) būtų galima nedelsiant susisiekti su avarinėmis tarnybomis;
  - b) avarinėms tarnyboms būtų suteikta visa reikiama informacija tiek iš anksto, kad jos galėtų pasirengti reaguoti į ekstremaliąją situaciją, tiek pačioje ekstremaliojoje situacijoje;
  - c) vidaus priemonėmis būtų teikiama pirmoji pagalba.
- 5.5.3. Organizacija pagal Reglamentą (ES) 2015/995 nustato ir dokumentuoja visų subjektų vaidmenis ir atsakomybę.
- 5.5.4. Organizacija turi turėti veiksmų, įspėjimo ir informavimo apie ekstremaliąsias situacijas planus, kuriuose numatyta šių veiksmų tvarka:
- a) visų darbuotojų, atsakingų už ekstremaliosios situacijos valdymą, įspėjimo;
  - b) visų dalyvaujančių šalių (pvz., geležinkelio įmonių, rangovų, valdžios institucijų, avarinių tarnybų) informavimo, įskaitant skubius nurodymus keleiviams;
  - c) visų sprendimų, būtinų atsižvelgiant į avarijos tipą, priėmimo.
- 5.5.5. Organizacija apibūdina, kaip paskirstyti ekstremaliųjų situacijų valdymo išteklius ir priemones (žr. 4.1 skirsnį „Ištekliai“) ir kaip nustatyti mokymo reikalavimai (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“).
- 5.5.6. Ekstremaliųjų situacijų valdymo tvarka reguliariai išbandoma bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotosiomis šalimis ir prireikus atnaujinama.
- 5.5.7. Organizacija derina avarijos likvidavimo priemonių planus su visomis jos infrastruktūroje veiklą vykdančiomis geležinkelio įmonėmis ir su avarinėmis tarnybomis, kad būtų sudarytos sąlygos joms greitai reaguoti, ir su visomis kitomis trečiosiomis šalimis, kurios gali būti susijusios su ekstremaliąja situacija.
- 5.5.8. Organizacijoje turi būti nustatyta tvarka prireikus nedelsiant sustabdyti veiklą ir geležinkelio eismą ir visas suinteresuotąsias šalis informuoti apie veiksmus, kurių imtasi.
- 5.5.9. Tarpvalstybinės infrastruktūros atveju atitinkamų infrastruktūros valdytojų bendradarbiavimas sudaro palankias sąlygas reikiamam kompetentingų avarinės pagalbos tarnybų abiejose sienos pusėse veiklos koordinavimui ir pasirengimui.

## 6. VEIKSMINGUMO VERTINIMAS

### 6.1. Stebėsena

- 6.1.1. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1078/2012 organizacija vykdo stebėseną, kad:
- a) patikrintų, ar teisingai taikomi visi saugos valdymo sistemos procesai ir procedūros, įskaitant veiklos, organizacines ir technines saugos priemones;
  - b) patikrintų, ar teisingai taikoma visa saugos valdymo sistema ir ar ji užtikrina numatytus rezultatus;
  - c) ištirtų, ar saugos valdymo sistema atitinka šio reglamento reikalavimus;
  - d) prireikus nustatytų ir įgyvendintų taisomąsias priemones ir įvertintų jų veiksmingumą (žr. 7.2 skirsnį „Nuolatinis tobulinimas“), jei nustatomas bet koks neatitiktis a, b ir c punktams atvejais.
- 6.1.2. Organizacija visais savo lygmenimis reguliariai stebi su sauga susijusių užduočių vykdymą ir imasi veiksmų, jei šios užduotys atliekamos netinkamai.

## 6.2. Vidaus auditas

6.2.1. Organizacija nepriklausomai, nešališkai ir skaidriai atlieka vidaus auditus, kad savo vykdomos stebėsenos tikslais surinktų ir išanalizuotų informaciją (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“); ši veikla apima:

- a) planuojamų vidaus auditų tvarkaraštį, persvarstomą atsižvelgiant į ankstesnių auditų ir veiksmingumo stebėsenos rezultatus;
- b) kompetentingų auditorių identifikavimą ir atranką (žr. 4.2 skirsnį „Kompetencija“);
- c) auditų rezultatų analizę ir vertinimą;
- d) taisomųjų ir tobulinimo priemonių poreikio nustatymą;
- e) šių priemonių įgyvendinimo ir veiksmingumo patikrą;
- f) auditų vykdymo ir rezultatų dokumentavimą;
- g) auditų rezultatų pranešimą vyresniajai vadovybei.

## 6.3. Vadovybės atliekamas vertinimas

6.3.1. Vyresnioji vadovybė reguliariai peržiūri tęstinį saugos valdymo sistemos tinkamumą ir veiksmingumą, atsižvelgdama bent į šiuos dalykus:

- a) išsamią informaciją apie likusių klausimų, nustatytų per ankstesnius vadovybės atliktus vertinimus, sprendimo pažangą;
- b) vidaus ir išorės aplinkybių kaitą (žr. 1 dalį „Organizacijos kontekstas“);
- c) organizacijos saugos veiksmingumą, susijusį su:
  - i) jos saugos tikslų pasiekimu;
  - ii) stebėsenos rezultatais, įskaitant vidaus audito išvadas, taip pat vidaus avarijų ir riktų tyrimais ir su jais susijusių atitinkamų veiksmų įgyvendinimo būseną;
  - iii) atitinkamais nacionalinės saugos institucijos atliekamos priežiūros veiklos rezultatais;
- d) tobulinimo rekomendacijas.

6.3.2. Remdamasi vadovybės atlikto vertinimo rezultatais, vyresnioji vadovybė prisiima bendrą atsakomybę už būtinų saugos valdymo sistemos pakeitimų planavimą ir įgyvendinimą.

## 7. TOBULINIMAS

### 7.1. Mokymasis iš avarijų ir riktų

7.1.1. Apie avarijas ir riktus, susijusius su organizacijos geležinkelių eksploatavimo veikla:

- a) pranešama, jie registruojami, tiriami ir analizuojami siekiant nustatyti jų priežastis;
- b) prireikus pranešama nacionalinėms įstaigoms.

7.1.2. Organizacija užtikrina, kad:

- a) nacionalinės saugos institucijos, nacionalinės tyrimo institucijos ir sektoriaus arba vidaus tyrimo rekomendacijos būtų įvertintos ir įgyvendintos, jei tinkama arba nurodyta;
- b) būtų įvertintos iš kitų suinteresuotųjų šalių, pvz., geležinkelio įmonių, infrastruktūros valdytojų, už techninę priežiūrą atsakingų subjektų ir geležinkelių transporto priemonių valdytojų, gautos svarbios ataskaitos arba informacija ir į jas būtų atsižvelgta.

7.1.3. Su tyrimu susijusia informacija organizacija remiasi peržiūrėdama rizikos vertinimą (žr. 3.1.1 punktą „Rizikos vertinimas“), kad pasimokytų, kaip gerinti saugą ir, kai taikoma, imtųsi taisomųjų ir (arba) tobulinimo priemonių (žr. 5.4 skirsnį „Pakeitimų valdymas“).

**7.2. Nuolatinis tobulinimas**

- 7.2.1. Organizacija nuolat gerina savo saugos valdymo sistemos tinkamumą ir veiksmingumą, atsižvelgdama į Reglamente (ES) Nr. 1078/2012 nustatytą sistemą ir bent šių rūšių veiklos rezultatus:
- a) stebėsenos (žr. 6.1 skirsnį „Stebėseną“);
  - b) vidaus audito (žr. 6.2 skirsnį „Vidaus auditas“);
  - c) vadovybės atliekamo vertinimo (žr. 6.3 skirsnį „Vadovybės atliekamas vertinimas“);
  - d) mokymosi iš avarijų ir riktų (žr. 7.1 skirsnį „Mokymasis iš avarijų ir riktų“).
- 7.2.2. Organizacija užtikrina darbuotojų ir kitų suinteresuotųjų šalių motyvavimo priemones, kuriomis skatinama aktyviai gerinti saugą dalyvaujant organizacijos mokymosi procese.
- 7.2.3. Organizacija nustato strategiją, pagal kurią būtų nuolat gerinama saugos kultūra, panaudojama šios srities patirtis ir taikomi pripažinti būdai siekiant nustatyti elgesio klausimus, veikiančius įvairias saugos valdymo sistemos dalis, ir įgyvendinamos šių klausimų sprendimo priemonės.
-